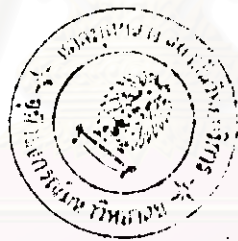

การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย

นางสาวอดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-126-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE NARRATION OF POLITICAL NEWS IN THAI NEWSPAPERS

Miss Adisa Wongluxsanapun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism
Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-126 -3

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย
โดย   นางสาวอดิศา วงศ์ลักษณะพันธ์
ภาควิชา   วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิรโสณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นันทิกา คุ่มไพโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิรโสณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว)

อติลา วงศ์ลักษณะพันธ์ : การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (THE NARRATION OF POLITICAL NEWS IN THAI NEWSPAPERS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พีระ จิโรภาน , 289 หน้า.
ISBN 974-333-126-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์การรายงานข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยตามโครงสร้างการเล่าเรื่อง (2) วิเคราะห์ลักษณะการสร้าง ความหมายของการเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (3) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการเขียน และการเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการรายงานข่าวการเมืองที่เจาะจงนำมาศึกษาทั้ง 8 เหตุการณ์ ในหนังสือพิมพ์ประเภทนั้นเสนอสาระ อันได้แก่ มติชน และไทยโพสต์ และหนังสือพิมพ์ประเภทนั้นสองอารมณ์ อันได้แก่ ไทยรัฐ และข่าวสด มีแนวโน้มในการนำเสนอไปตามแบบแผนการเล่าเรื่อง โดยมีการกำหนดแก่นเรื่องขึ้นมาเป็นแนวทางในการรายงานข่าว ซึ่งมีผลต่อการวางโครงเรื่องในข่าว ทั้งนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์มีการให้สีล้นกับบุคคลในข่าว จนทำให้บุคคลในข่าวมีสถานภาพเหมือนตัวละคร ที่ทำให้เรื่องราวของข่าวสามารถดำเนินไปได้อย่างมีอรรถรส นอกจากนี้แก่นเรื่องยังมีส่วนในการกำหนดแนวทางในการใช้ภาษา ซึ่งพบว่า การเลือกสรรภาษาที่ใช้ในข่าว เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ต่อกับความหมายที่แฝงมาซึ่งแก่นเรื่อง สะท้อนให้เห็นว่า ด้วยกระบวนการของการเล่าเรื่อง และด้วยกระบวนการในการใช้ภาษามีผลอย่างมากต่อการสร้างภาพ และสร้างความหมายให้กับข่าวการเมืองที่หนังสือพิมพ์นำมาเสนอ

นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์ที่เลือกศึกษาทั้ง 4 ฉบับ ได้มีส่วนในการสร้างความหมายให้กับข่าวการเมืองไปในแนวความขัดแย้ง ซึ่งหนังสือพิมพ์ประเภทสองอารมณ์ไม่นำเสนอในรูปแบบความขัดแย้งล้วนๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ประเภทนั้นเสนอสาระ มักนำเสนอในรูปแบบที่ผสมผสานความขัดแย้งเข้ากับแก่นเรื่องประเภทอื่น และยังพบอีกว่า แบบแผนการเล่าเรื่องในส่วนตัวข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน มีการปรับรูปแบบการนำเสนอโดยการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่มุ่งพรรณนาแบบใช้โวหาร ภาพพจน์ และการบรรยายถึงอากัปกริยา น้ำเสียง และลีลาของตัวละคร ไปแนวเดียวกับหนังสือพิมพ์ประเภทสองอารมณ์ ในขณะที่ไทยโพสต์ยังคงยึดถือแบบแผนการรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมา แต่การใช้ภาษาในส่วนหัวข่าว กลับพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ มีแนวทางการใช้ภาษาในระดับที่รุนแรงเหมือนกัน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ยังคงคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางการตลาดเป็นสำคัญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..ว.ว.ส.ว.ส.น.เขต.....
สาขาวิชา ..ว.ว.ร.น.ง.ส.อ.ท.น.ม.ท.....
ปีการศึกษา 2542 .....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

408 51272 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD : NARRATION / POLITICAL NEWS

ADISA WONGLUXSANAPUN : THE NARRATION OF POLITICAL NEWS IN THAI NEWSPAPERS . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PIRA CHIRASOPONE , Ph.D. 289 pp. ISBN 974-333-126-3

This research aims at 1) analysing political news reporting in Thai newspaper in terms of the narrative structure, 2) analysing the construction of meaning in the narration of political news in Thai newspapers and 3) examining the factors influencing the trend in writing and narrating political news story in Thai newspapers.

In all 8 cases of political news reporting chosen from quality newspapers, ie. Matichon and Thai Post and sensational newspapers, ie. Thai Rath and Khao Sod, it is found that there is a tendency for all 8 newspapers to follow a certain narrative structure. First, a theme is set as a guideline for news reporting. This in turn affects the outline of the plot as well as the specific roles given to the persons involved in the news story. The newspapers have a way of coloring these people so that they are the equivalent of characters in a play. In this way the news story can progress with an intense flare. The theme also plays an important part in the use of language. It is found that the choice of language used in the news reinforces the message embedded in the theme in a prominent way. This implies that the entire process of narration and use of language has a direct effect upon the construction of story and meaning in the political news presented by the newspapers.

In addition, it is found that all 4 newspapers deliberately create conflict in their attempt to construct meaning for political news story. Sensational newspapers present news in terms of solid conflict while quality newspapers combine conflict with other themes. Moreover, Matichon adjusts its narrative pattern in much the same way as sensational newspapers by emphasizing descriptive language to visually present the physical movement, tone of voice and facial expression of characters. Thai Post, by contrast, maintain the conventional straightforward news reporting. As far as the use of language in news headlines, it is found that all 4 newspapers resort to equally violent language due to the fact they are subject to marketing constraints.

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*Adisa Wongluxsanapun*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Pira Chirasopone*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้
คำแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. พิระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้
กรุณาให้การช่วยเหลืออย่างมากในการแนะนำ ตรวจแก้ไข และควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน นอก
จากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก รศ. นันทริก จุ่มไพโรจน์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุภาพร
โพธิ์แก้ว ที่เสียสละเวลาอย่างมากในการให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ปิยะวรรณ และคุณพ่อสมบูรณ์ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัย
อย่างดียิ่งตลอดมา ขอขอบคุณ คุณกนกกรัณฑ์ , คุณบุษญารัตน์ และด.ญ.ภัทราภรณ์ ที่คอยให้กำลังใจและ
ขอบคุณ คุณสุชานดา และครอบครัวที่ให้ความอนุเคราะห์มาโดยตลอด ขอขอบคุณพี่ฝน , พี่มาริสสา, พี่ปิยวรรณ ,
พี่เรวดี , พี่กิ่งปรางค์ , พี่นาย , พี่อ้อม , คุณเสลิสทิพย์ , คุณชไมพร , คุณกมลวรรณ , คุณเสริมสิริ , น้องหญิง
และเพื่อนๆ ร่วมชั้นปีทุกคน ที่ให้การช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ที่สำคัญขอขอบพระคุณ คุณสุทธิชัย เตียวยืนยง , คุณนฤตย์ เสกชิระ , คุณวิษณุ นุ่นทอง ,
คุณปราโมทย์ ฝ่ายอุประ , คุณสุทธิพร ศรีทอง , คุณประชาไท ธนณรงค์ , คุณอัมพร พิมพ์พิพัฒน์ ,
คุณอายุทธ ประทีป ณ ถลาง , คุณอรุณี เอี่ยม , คุณธรรมสถิตย์ ผลแก้ว , คุณ วุฒิเทพ เดชพัฒน์ ,
คุณสุณีย์ สอนศรี และคุณวไลพร กลิ่นโสม ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี นอกจากนี้
ขอขอบคุณบุคคลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในนี้ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

อดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาที่วิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.4 นิยามศัพท์.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรายงานข่าว.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของข่าว.....	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของการเขียนข่าว.....	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง.....	22
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความหมาย.....	29
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว.....	38
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
2.8 กรอบแนวคิด.....	41
2.9 ข้อเสนอแนะฐานการวิจัย.....	42
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3.4	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	วิเคราะห์ลักษณะการเล่าเรื่อง.....	49
4.1	การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย.....	50
4.2	วิเคราะห์แก่นเรื่อง.....	51
4.3	วิเคราะห์โครงเรื่อง.....	70
4.4	วิเคราะห์บุคคลในข่าว	88
4.5	วิเคราะห์ฉาก.....	113
4.6	วิเคราะห์มุมมองในการเล่าเรื่อง.....	116
4.7	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย.....	120
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	130
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	149
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	153
	รายการอ้างอิง.....	164
	ภาคผนวก.....	159
	ประวัติผู้วิจัย.....	289

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะแก่นเรื่องที่ปรากฏในข่าวการเมือง.....	53
2	จำแนกแก่นเรื่องที่ปรากฏในข่าวการเมือง.....	59
3	การสร้างควมหมายในแก่นเรื่องขงข่าวการเมือง.....	61
4	จำแนกการสร้างควมหมายของแก่นเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ประเภทเห็นเสนอสาระ.....	68
5	จำแนกการสร้างควมหมายของแก่นเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ประเภทเห็นสนองอารมณ์.....	69
6	จำแนกกลวิธีกรนำเสนอข่าวการเมือง	66
7	ตัวอย่างการเริ่มเรื่องในข่าวการเมือง.....	77
8	จำแนกรูปแบบการเริ่มเรื่องในการเล่าเรื่องขงข่าวการเมือง.....	80
9	จำแนกรูปแบบการพัฒนาเนื้อเรื่องในการเล่าเรื่องขงข่าวการเมือง.....	82
10	จำแนกรูปแบบการจบเรื่องในการเล่าเรื่องในข่าวการเมือง	87
11	สภาพภพของบุคคลในข่าวที่ปรากฏในข่าวการเมือง.....	92
12	จำแนกบทบาทของตัวละครในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ประเภท เห็นเสนอสาระ.....	99
13	จำแนกบทบาทของตัวละครในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ประเภท เห็นสนองอารมณ์	100
14	ตัวอย่างบทบาทของตัวละครในข่าวการเมือง.....	102
15	ตัวอย่างการพรรณนาถึงการแสดงท่าทางของตัวละคร.....	104
16	จำแนกการสร้างควมหมายในการพรรณนาถึงการแสดงท่าทางของตัวละคร.....	106
17	ตัวอย่างการพรรณนาถึงคุณลักษณะของตัวละคร.....	108
18	จำแนกการสร้างควมหมายในการพรรณนาถึงคุณลักษณะของตัวละคร.....	110
19	จำแนกวิธีการพรรณนาถึงตัวละครในการเล่าเรื่องในข่าวการเมือง.....	113
20	จำแนกการพรรณนาถึงฉากของเหตุการณ์ในข่าวการเมือง.....	115
21	จำแนกมุมมองในการเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์.....	120